ECLI:LV:AT:2021:0629.A420219918.12.S
Lieta Nr. A420219918, SKA-247/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2021.gada 29.jūnijā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Līvija Slica, Andris Guļāns, Dace Mita

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz maksātnespējīgās SIA „International Media Union" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, atceļot uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumus par laika periodu no sabiedrības maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, izdošanu, sakarā ar maksātnespējīgās SIA „International Media Union" kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2019.gada 26.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja maksātnespējīgā SIA „International Media Union" vērsās Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – dienests) ar 2018.gada 28.marta iesniegumu, lūdzot atcelt aprēķinātos uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumus (turpmāk – nodokļa avansa maksājumi) par laika periodu no 2017.gada 18.maija – pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas.

Dienesta 2018.gada 5.aprīļa vēstulē Nr. 30.1-8.61.5/89286 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējai norādīts, ka nav pamata atcelt par 2017.gadu noteiktos nodokļa avansa maksājumus, jo spēku zaudējusi tiesību norma – likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 23.pants, kas regulēja šos maksājumus. Savukārt par 2018.gadā veicamajiem nodokļa avansa maksājumiem norādīts, ka dienestam nav tiesību veikt izmaiņas par 2018.gada pirmajiem sešiem mēnešiem aprēķinātajos nodokļa avansa maksājumos, jo ir nokavēts Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumu Nr. 677 „Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 677) 121.punktā noteiktais iesnieguma par nodokļa avansa pārrēķinu iesniegšanas termiņš – 2018.gada 10.janvāris.

Administratīvais process iestādē noslēdzās ar dienesta 2018.gada 26.aprīļa lēmumu Nr. 22.6-3/1918 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[3] Administratīvā apgabaltiesa ar 2019.gada 26.jūnija spriedumu pieteicējas pieteikumu noraidīja. Apgabaltiesas spriedums, pievienojoties Administratīvās rajona tiesas sprieduma motivācijai, pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Nodokļu maksājumi ir nošķirami pēc to rašanās laika, proti, pirms vai pēc maksātnespējas procesa. Pēc personas pasludināšanas par maksātnespējīgu dienestam zūd tiesības uz to nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu, kas radušies pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, un nodokļu parādi ir piesakāmi kā kreditoru prasījumi. Atbilstoši Maksātnespējas likuma 73.panta vienpadsmitajai daļai nodokļi, kuru maksāšanas pienākums radies administratora darbības rezultātā pēc uzņēmuma pasludināšanas par maksātnespējīgu, ir kārtējie nodokļi, un to maksāšana veicama vispārējā kārtībā.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta sestās daļas 5.punkts paredz, ka pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas nodokļu maksātājs veic visus kārtējos nodokļu maksājumus saskaņā ar nodokļu likumiem. Līdz ar to ir noraidāms pieteicējas arguments, ka maksātnespējas gadījumā piemērojamas tikai un vienīgi Maksātnespējas likuma normas.

[3.2] Ja juridiskā persona, kurai pasludināta maksātnespēja, neturpina saimniecisko darbību, tās pienākums ir dienestam iesniegt nodokļa deklarāciju un attiecīgi veikt uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumus. Neatkarīgi no tā, ka nodokļu maksātājs neveic saimniecisko darbību, ienākums, kas gūts no mantas atsavināšanas, ir ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekams objekts. Nodokļu maksātājiem, kuriem pasludināts maksātnespējas process, nav pamata noteikt labvēlīgāku uzņēmumu ienākuma nodokļa režīmu.

Neskatoties uz to, ka dienests iepriekš ir noteicis nodokļa avansa maksājumu apmēru, tas ir regulārs maksājums taksācijas perioda ietvaros. Jautājums par nodokļa avansa maksājumu samazināšanu vai neveikšanu ir risināms atsevišķi, ņemot vērā plānotās izmaiņas saimnieciskajā darbībā. Līdz ar to tas ir kārtējais nodokļu maksājums, kas veicams arī pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas.

[3.3] Ja pieteicējas administrators bija izlēmis neturpināt pieteicējas saimniecisko darbību, tad administratoram atsevišķi bija jārisina jautājums par nodokļa avansa maksājumu neveikšanu vai veikšanu samazinātā apmērā. Lietā nav strīda, ka pieteicējas administrators to nav darījis. Dienestam uz pieņēmumu pamata pēc savas iniciatīvas nav tiesību pieņemt attiecīgu lēmumu, šā lēmuma iniciēšanā un pieņemšanā ir nepieciešama aktīva nodokļu maksātāja līdzdalība. Tādējādi nav konstatējams tiesiskais pamats atbrīvot pieteicēju no nodokļa avansa maksājumiem par 2017.gada jūniju – decembri.

[3.4] Speciālajās tiesību normās ir regulēts, kā jārīkojas nodokļu maksātājam, lai rastos tiesības nemaksāt nodokļa avansa maksājumus vai maksāt tos samazināta apmērā. Proti, nodokļu maksātājam bija jāiesniedz likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" (2017.gads) un Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā un noteikumos Nr. 677 (2018.gads) paredzētais iesniegums. Pieteicēja to nav izdarījusi. Līdz ar to pats par sevi fakts, ka pieteicēja ir maksātnespējīga un maksātnespējas procesa laikā administrators dienestam kā kreditoram ir iesniedzis Maksātnespējas likumā paredzētos dokumentus, nav pietiekams, lai dienests kā nodokļu administrācija lemtu jautājumu par nodokļa avansa maksājumu samazināšanu pieteicējai vai tās tiesībām nemaksāt nodokļa avansa maksājumus. Bija jābūt aktīvai pieteicējas rīcībai – nodokļu normatīvajos aktos paredzētā iesnieguma ar pamatojumu iesniegšanai.

[3.5] Nav konstatējams, ka būtu iestājies kāds no likuma „Par nodokļiem un nodevām" 25.panta pirmajā daļā minētajiem apstākļiem pieteicējas nodokļa parāda dzēšanai.

[3.6] Ja pieteicēja strīdus periodā saimniecisko darbību neveica un līdz ar to neguva ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, kā

rezultātā ir samazināms par šo periodu aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis, pieteicējai ir jāiesniedz dienestā uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija un attiecīgi jārisina jautājums par aprēķinātā uzņēmumu ienākuma nodokļa samazināšanu.

[3.7] Apstāklis, ka maksātnespējas procesa izdevumos nav iekļauti kārtējie nodokļa avansa maksājumi, neatbrīvo administratoru no likumā noteiktā pienākuma šādus maksājumus veikt. Dienestam šādā gadījumā kārtējos nodokļu maksājumus, kas radušies pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas, ir tiesības piedzīt bezstrīda kārtībā. Proti, attiecībā uz kārtējiem nodokļu maksājumiem nodokļu reglamentējošie normatīvie akti ir uzskatāmi par speciālo tiesību normu iepretim Maksātnespējas likumam.

Administratoram, plānojot juridiskās personas maksātnespējas procesa gaitu, ir jārēķinās ar tam normatīvajos aktos noteiktajiem obligātajiem pienākumiem un attiecīgi jāplāno maksātnespējas procesa izdevumi.

[3.8] Šīs lietas ietvaros nevar pārbaudīt jautājumus, kas saistīti ar administratora sagatavoto kreditoru prasījumu segšanas plānu un kreditoru rīcību maksātnespējas procesā.

[3.9] Ar dienesta 2018.gada 19.janvāra lēmumu Nr. 30.4-22.11/307 tika noraidīta pieteicējas sūdzība par piedziņas lēmuma piespiedu izpildi, norakstot naudas līdzekļus no pieteicējas konta kredītiestādē saskaņā ar inkaso uzdevumu. Pēc pieteicējas sūdzības par minēto lēmumu ierosināta un izskatīta sūdzības lieta Nr. A420151218.

[4] Pieteicēja par apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[4.1] Uz pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienu dienestam noteikti bija zināms, ka pieteicējai ir aprēķināts nodokļa avansa maksājums, kura samaksas termiņš iestāsies maksātnespējas procesa laikā. Dienestam bija zināmi precīzi nodokļa avansa maksājumu samaksas termiņi un summas, līdz ar to dienestam uz pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienu bija zināms, kāda nodokļa avansa maksājumu summa tiks aprēķināta pieteicējas maksātnespējas procesa laikā.

[4.2] Pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 63.panta trešo daļu pieteicējas saistības par nodokļa avansa maksājumu par 2017.gadu samaksu iestājās pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienā, t.i. 2017.gada 18.maijā. Līdz ar to dienesta prasījumu par nodokļa avansa maksājumu par 2017.gadu samaksu nevar atzīt par pieteicējas aktuālo nodokļu parādu, kas radies pieteicējas maksātnespējas procesa laikā un kuru administratoram ir pienākums segt no maksātnespējas procesa izmaksām. Dienestam bija tiesības Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā pieteikt pieteicējas maksātnespējas procesā kreditoru prasījumu par nodokļa avansa maksājumiem par 2017.gadu.

Sakarā ar to, ka dienests nepieteica šādu kreditoru prasījumu, atbilstoši Maksātnespējas likuma 73.panta otrajai daļai šim prasījumam ir iestājies noilgums un dienests ir zaudējis kreditora statusu un prasījuma tiesības pret pieteicēju attiecībā uz nodokļa avansa maksājumiem par 2017.gadu.

[4.3] Pieteicējas saimnieciskā darbība bija izbeigta līdz pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanai, kā arī dienests pieņēma lēmumu par pieteicējas izslēgšanu no Pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra. Līdz ar to dienestam noteikti bija zināms, ka pieteicējas maksātnespējas procesā nevar būt aktuāla uzņēmumu ienākuma nodokļa, kuru var aprēķināt par maksātnespējas procesa laiku un kuru pieteicējai būs pienākums samaksāt valsts budžetā. Tas, ka administrators nepieņēma lēmumu par pieteicējas saimnieciskās darbības turpināšanu pilnā vai ierobežotā apjomā, dienestam bija zināms no administratora sākotnējā darbības pārskata. Neskatoties uz to, ka dienesta rīcībā bija droša informācija par pieteicējas saimnieciskās darbības izbeigšanu, dienests pretlikumīgi turpināja aprēķināt nodokļa avansa maksājumus. Maksātnespējas kontroles dienests ir atzinis, ka apstāklis, ka administrators savas darbības pārskatā nav atzīmējis, ka parādnieks turpina pilnā vai ierobežotā apjomā veikt savu saimniecisko darbību, ļauj kreditoriem un Maksātnespējas kontroles dienestam paļauties, ka parādnieka saimnieciskā darbība ir izbeigta.

[4.4] Juridiskās personas maksātnespējas procesā vispirms tiek dzēsta ar likumu garantētā administratora atlīdzība, bet tikai pēc tam – pārējie maksātnespējas procesa izdevumi un kreditoru prasījumi. Dienests bez tiesiska pamatojuma norakstīja savu apstiprinātajā maksātnespējas procesa izmaksu sarakstā neiekļauto nodokļu parādu no pieteicējas konta pirms administratora garantētās atlīdzības izmaksas un pārējo izdevumu segšanas. Atļaujot dienestam norakstīt no līdzekļiem, kas paredzēti izmaksu segšanai un kreditoru apmierināšanai, kādas Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā neapstiprinātas izmaksas, tiesa, pretēji Maksātnespējas likumam, faktiski atzina dienesta priviliģēto statusu. Maksātnespējas likums neparedz, ka kāda maksātnespējas procesā iesaistīta persona var piedzīt bezstrīda kārtībā neapstiprinātas izmaksas, pamatojoties uz savu aktu.

[4.5] Maksātnespējas procesu reglamentē speciālais Maksātnespējas likums, kas nosaka kreditoru prasījumu un izmaksu segšanas kārtību juridiskās personas maksātnespējas procesā. Līdz ar to Maksātnespējas likuma normas uzskatāmas par speciālo tiesību normām iepretim nodokļu normām jautājumā par izmaksu saskaņošanu un segšanu juridiskās personas maksātnespējas procesa ietvaros.

[4.6] Norakstot naudas līdzekļus no pieteicējas konta, dienests pārkāpa Maksātnespējas likuma 6.panta 3.punktā noteikto patvaļas aizlieguma principu, veicot individuālu darbību, kas nodarīja kaitējumu kreditoru kopuma interesēm. Dienesta rīcības rezultātā tiek kavēts pieteicējas maksātnespējas process.

[5] Dienests paskaidrojumā par kasācijas sūdzību norāda, ka tā nav pamatota.

Motīvu daļa

[6] Lietā ir strīds par nodokļa avansa maksājumu tiesisko dabu, proti, vai šie maksājumi ir uzskatāmi par kārtējiem nodokļu maksājumiem vai arī dienestam tie bija jāpiesaka kā kreditora prasījumi.

[7] Apgabaltiesas spriedumā pamatoti norādīts, ka nodokļu maksājumi ir nošķirami pēc to rašanās laika, proti, vai tie radušies pirms vai pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta sestās daļas 5.punktu nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu bezstrīda kārtībā neuzsāk un uzsākto nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu bezstrīda kārtībā aptur, ja ir stājies spēkā tiesas spriedums, ar kuru nodokļu maksātājam pasludināts maksātnespējas process, vai stājies spēkā tiesas lēmums par tiesiskās aizsardzības procesa ierosināšanu. Pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas vai tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanas tiesā nodokļu maksātājs veic visus kārtējos nodokļu maksājumus saskaņā ar nodokļu likumiem.

Pieteicēja kasācijas sūdzībā ir akcentējusi Maksātnespējas likuma 63.panta trešo daļu, kas noteic, ka parādnieka saistības, kuru izpildes termiņš iestājas pēc dienas, kad pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process, uzskatāmas par tādām, kurām izpildes termiņš iestājies juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienā. Savukārt atbilstoši Maksātnespējas likuma 73.panta vienpadsmitajai daļai nodokļu administrācijas (dienesta) prasījumi, kuri radušies pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas un ir tieši saistīti ar parādnieka darījumiem, kas veikti līdz dienai, kad pasludināts maksātnespējas process, ir piesakāmi kā kreditora prasījumi šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Vienlaikus Maksātnespējas likuma 64.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators veic kārtējos nodokļu un nodevu maksājumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kas atbilstoši šā likuma 170.panta otrās daļas 8.punktam ir iekļaujami juridiskās personas maksātnespējas procesa izdevumos.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pēc juridiskās personas pasludināšanas par maksātnespējīgu dienestam zūd tiesības uz to nokavēto maksājumu piedziņu, kas radušies pirms maksātnespējas procesa, kā arī prasījumiem, kas radušies pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas un ir tieši saistīti ar parādnieka darījumiem, kas veikti līdz maksātnespējas procesa pasludināšanas dienai. Tie ir piesakāmi kā kreditora prasījumi Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā. Pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas administratoram ir jāveic kārtējie nodokļu maksājumi.

Arī no Maksātnespējas kontroles dienesta sniegtajiem skaidrojumiem un atziņām izriet, ka Maksātnespējas likumā nav paredzēti izņēmuma gadījumi, kad pēc likumā noteiktā termiņa beigām, kas paredzēts kreditoru prasījumu iesniegšanai, kreditors būtu tiesīgs iesniegt sākotnējo vai precizēto prasījumu. Neizmantojot savas tiesības noteiktā termiņā, izbeidzas kreditora subjektīvās tiesības, kas aprobežotas ar likumā noteiktu laika posmu. Kārtējie nodokļu un nodevu maksājumi, kas radušies maksātnespējas procesa laikā, iekļaujami maksātnespējas procesa izdevumos, savukārt prasījumi par saistībām, kuras radušās pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, piesakāmi kā kreditoru prasījumi (*Maksātnespējas administrācijas skaidrojumi un atziņas 2017.01.–2017.07. 16.–18.lpp. Pieejams: http://mkd.gov.lv/lv/publ_stat/link_part_173/*).

[8] Atbilstoši likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" (*spēkā līdz 2017.gada 31.decembrim*) 23.panta pirmajai un piektajai daļai nodokļa avansa maksājumi, ko nosaka dienests, par pamatu ņemot iepriekšējā taksācijas perioda saimnieciskās darbības rezultātus, atkarībā no nodokļa avansa maksājuma apmēra ir veicami reizi mēnesī līdz katra mēneša 15.datumam vai vienreiz ceturksnī līdz kārtējam ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam.

Pieteicējai nodokļa avansa maksājumi par 2017.gadu tika aprēķināti atbilstoši minētajām tiesību normām, ņemot vērā pieteicējas saimnieciskās darbības rezultātus 2016.gadā. Pieteicēja uzskata, ka nodokļa avansa maksājumus par 2017.gadu pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas nevar atzīt par pieteicējas aktuālo nodokļu parādu, kas radies pieteicējas maksātnespējas procesa laikā. Minētais arguments nav pamatots.

Lai arī dienests ir noteicis nodokļa avansa maksājumu apmēru pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, tas ir regulārs maksājums taksācijas perioda ietvaros. Apgabaltiesa pareizi secināja, ka nodokļa avansa maksājumi pēc pieteicējas maksātnespējas pasludināšanas ir uzskatāmi par kārtējiem nodokļu maksājumiem un par tiem dienestam nebija jāpiesaka kreditora prasījums.

[9] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norāda, ka dienestam no maksātnespējas procesa ietvaros sagatavotajiem dokumentiem vajadzēja saprast, ka pieteicējas saimnieciskā darbība ir apturēta un līdz ar to nodokļa avansa maksājumi līdz ar maksātnespējas procesa pasludināšanas dienu nav maksājami. Minētie argumenti nav pamatoti turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[10] Maksātnespējas likuma 64.panta pirmās daļas 2.punkts paredz, ka pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators ne vēlāk kā līdz mantas pārdošanas plāna vai ziņojuma par mantas neesamību sastādīšanai lemj par parādnieka saimnieciskās darbības turpināšanu pilnā vai ierobežotā apjomā, ja šīs darbības turpināšana ir ekonomiski pamatota, vai par tās izbeigšanu.

No minētā izriet, ka administrators pieņem lēmumu vai nu par saimnieciskās darbības turpināšanu, vai arī par izbeigšanu. Vienlaikus Maksātnespējas likuma regulējums tieši nenosaka rakstveida formu attiecībā uz administratora lēmumu par parādnieka saimnieciskās darbības turpināšanu vai izbeigšanu, kā arī neuzliek administratoram pienākumu nosūtīt šādu lēmumu kreditoriem vai jebkurām citām personām un institūcijām.

Saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 22.panta pirmo daļu nodokļa maksātājs, kuram pasludināts maksātnespējas process, bet attiecībā uz kuru administrators nav pieņēmis lēmumu par parādnieka saimnieciskās darbības turpināšanu pilnā vai ierobežotā apjomā, deklarāciju iesniedz dienestam vienlaikus ar bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc pārskata gada beigām.

No minētās tiesību normas secināms, ka arī gadījumā, kad maksātnespējīga juridiskā persona neturpina saimniecisko darbību, tās pienākums ir dienestam iesniegt nodokļa deklarāciju un attiecīgi veikt nodokļa maksājumus.

[11] Likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 23.panta 1.[1]daļā bija paredzēti gadījumi, kad dienests pēc maksātāja pamatota iesnieguma, sākot ar mēnesi, kurā dienests ir saņēmis maksātāja iesniegumu, var noteikt citu nodokļa avansa maksājumu apmēru. Minētā panta 1.[2]daļa noteica, ka nodokļa avansa maksājumus var neveikt mēnešos, kuros saimnieciskā darbība ir apturēta, sākot ar mēnesi, kurā komercreģistrā izdarīts ieraksts par komersanta darbības apturēšanu.

Kā jau tika minēts iepriekš, pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administratoram ir jāveic kārtējie nodokļu maksājumi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Jautājumos par kārtējiem nodokļu maksājumiem dienests rīkojas kā nodokļu administrācija, nevis kā kreditors. Līdz ar to, ja pieteicējas administrators ir vēlējies saņemt nodokļa avansa maksājumu samazinājumu vai atbrīvojumu no nodokļa avansa maksājumiem, viņam bija nepieciešams ievērot normatīvajos aktos noteikto kārtību un informēt dienestu par konkrētā lēmuma pieņemšanu vai iesniegt iesniegumu, lai tiktu piemērota likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 23.panta 1.[1]daļa.

Lietā ir konstatēts, ka pieteicējas administrators nav norādījis, vai ir ticis pieņemts lēmums par saimnieciskās darbības apturēšanu. Arī no dienesta paskaidrojumiem un lietas materiāliem nav konstatēts, ka administrators būtu paziņojis dienestam par lēmuma par pieteicējas saimnieciskās darbības apturēšanu pieņemšanu.

Apstāklis, ka pieteicējai ticis pasludināts maksātnespējas process, nenozīmē, ka tai nevar veidoties ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekams ienākums. Apgabaltiesa pamatoti norādījusi: ja pieteicējas administrators vērstos dienestā ar attiecīgu iesniegumu par atbrīvojumu no nodokļa avansa maksājumiem vai to samazinājumu, tikai tad dienests varētu noteikt citu nodokļu avansa maksājumu apmēru vai atbrīvot pieteicēju pavisam no šādiem maksājumiem. Līdz ar to apgabaltiesas secinājums, ka nav konstatējams tiesiskais pamats atbrīvot pieteicēju no nodokļa avansa maksājumiem par laika periodu no 2017.gada jūnija līdz 2017.gada decembrim, ir pamatots.

[12] Nodokļa avansa maksājumi par 2018.gadu tika aprēķināti atbilstoši Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma pārejas noteikumu 5.punktam (*Nodokļa maksātājs, pamatojoties uz dienesta noteikto avansa maksājumu apmēru par periodu no 2018.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam, katru mēnesi līdz 20.datumam iemaksā valsts budžetā uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumu, kas atbilst vienai divpadsmitajai daļai no aprēķinātā uzņēmumu ienākuma nodokļa, kurš, nepiemērojot likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 20.[1]pantā noteikto atlaidi, ir aprēķināts par taksācijas periodu, kas sākās 2016.gadā. Minētos avansa maksājumus ņem vērā, veicot nodokļa maksājumu, kas aprēķināts saskaņā ar deklarāciju, par taksācijas periodu no 2018.gada 1.janvāra līdz 30.jūnijam*), arī ņemot vērā taksācijas periodu, kas sākās 2016.gadā.

Atbilstoši noteikumu Nr. 677 121.punktam nodokļa maksātājam ir tiesības nemaksāt vai atbilstoši dienesta izsniegtajai atļaujai maksāt samazinātus Uzņēmumu ienākuma likuma pārejas noteikumu 5.punktā minētos avansa maksājumus, ja nodokļa maksātājs līdz 2018.gada 10.janvārim iesniedzis dienestā informāciju par avansa pārrēķinu un ja izpildās kāds no normā minētajiem priekšnoteikumiem.

Apgabaltiesa konstatēja, ka pieteicēja 2017.gada 29.decembrī tika informēta par attiecīgajām izmaiņām normatīvajā regulējumā, aicinot līdz 2018.gada 10.janvārim iesniegt dienestam informāciju par nodokļa avansa pārrēķinu. Pieteicējas administrators nav iesniedzis attiecīgu iesniegumu, kā arī nav norādījis apstākļus vai iemeslus, kuru dēļ līdz 2018.gada 10.janvārim nebija iespējams iesniegt dienestā iesniegumu par avansa pārrēķinu un nav arī

lūdzis atjaunot nokavēto procesuālo termiņu šāda iesnieguma iesniegšanai.

No kasācijas sūdzības saprotams, ka pieteicējas administrators uzskata, ka dienestam no maksātnespējas procesa ietvaros sagatavotajiem un kreditoriem nosūtītajiem dokumentiem vajadzēja saprast, ka pieteicējas saimnieciskā darbība netiek turpināta un līdz ar to pieteicēja negūst ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamus ienākumus.

Senāts norāda, ka tiesību normās ir noteikta konkrēta kārtība (veicamas konkrētas darbības), kuras rezultātā dienestam var būt tiesisks pamats atbrīvot personu no nodokļa avansa maksājumiem. Izskatāmajā lietā pieteicējas administrators konkrēto kārtību nav ievērojis, līdz ar to nav konstatējams tiesiskais pamats atbrīvot pieteicēju no nodokļa avansa maksājumiem no 2018.gada janvāra līdz 2018.gada jūnijam. Tādējādi apgabaltiesa pamatoti spriedumā secināja, ka dienestam iesniegtie maksātnespējas procesa ietvaros sagatavotie dokumenti (mantas pārdošanas plāns un darbības pārskati) nebija pietiekams pamats, lai dienests varētu noteikt citu nodokļu avansa maksājumu apmēru vai atbrīvot pieteicēju pavisam no šādiem maksājumiem.

[13] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norāda, ka sūdzības lietā Nr. A420151218 bija iesniegta sūdzība par dienesta lēmumu par nodokļu parāda bezstrīdus piedziņu un ka tiesa formāli konstatēja, ka ir pamats aprēķinātā nodokļu parāda piedziņai. Pieteicēja norāda, ka nepiekrīt tiesas lēmumā sūdzības lietā Nr. A420151218 izteiktajiem argumentiem, bet likums neparedz minētā lēmuma pārsūdzēšanu (arī gadījumā, ja tiesa pieļāvusi būtiskus procesuālo vai materiālo tiesību normu pārkāpumus vai ļaunprātību). Vienlaikus pieteicēja kasācijas sūdzībā izteikusi argumentus, kas attiecas uz dienesta lēmumu par nokavēto maksājumu piedziņu.

Kā pieteicēja pareizi norādījusi, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 363.panta otro daļu tiesas lēmums, kas pieņemts sūdzības lietā par piespiedu izpildi, nav pārsūdzams. Līdz ar to Senāts neatbildēs uz kasācijas sūdzības argumentiem, kas attiecas uz šo jautājumu.

[14] Ņemot vērā minēto, Senāts atzīst, ka nav pamata apgabaltiesas sprieduma atcelšanai, bet pieteicējas kasācijas sūdzība ir noraidāma kā nepamatota.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprieda

atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2019.gada 26.jūnija spriedumu, bet SIA „International Media Union" kasācijas sūdzību noraidīt. Spriedums nav pārsūdzams.

L. Slica A. Guļāns D. Mita